

Vereiste vaardigheden

laatst bijgewerkt: 24 maart 2011

Het staat iedereen vrij om met een kano het Wad op te gaan, maar verstandig is om dat alleen te doen als je over voldoende kennis en vaardigheden beschikt. Bedenk dat je met onverantwoord gedrag op het Wad ook anderen in gevaar kunt brengen, bijv. de redders die risico's moeten nemen om je te redden als je in nood verkeert. Het binnenvaartpolitiereglement (BPR) zegt hierover dat je alle voorzorgsmaatregelen moet nemen die volgens goed zeemanschap of door de omstandigheden zijn geboden om problemen te voorkomen.

Hoe ervaren je ook bent, als regel moet je niet in je eentje met je kano het Wad opgaan. Er kan je altijd wat overkomen, waardoor je de hulp van anderen nodig hebt; ook ervaren mensen kunnen zeeziek worden, een blessure oplopen, kramp krijgen of materiaalpech hebben. Ga daarom tenminste met z'n tweeën de zee op en liever nog met tenminste drie personen.

De Nederlandse Kano Bond is opgegaan in het Watersportverbond (WSV) en geeft opleidingen voor zeevaardigheid die met een examen afgesloten kunnen worden. Zie www.nzkv.nl voor een overzicht van de eisen voor het examen Zeevaardigheid en het examen Zeevaardigheid Extra. Ook als je niet aan die examens wilt meedoen, is het goed om er kennis van te nemen en te zien waar je zelf staat en wat je nog zou kunnen verbeteren.

Alle aspecten van zeekanotechnieken, groepsgedrag, uitrusting e.d. komen daarbij aan het bod. Zie de site van de WSV voor nadere informatie (zie [Overzicht informatie over zeekanoën op internet](#)). De kanosectie WSV organiseert jaarlijks twee instructiekampen (een in het voorjaar in Zeeland en een in september op Vlieland, die zeer aan te bevelen zijn om ervaring op te doen en onder deskundige leiding je vaardigheden te verbeteren. De kanosectie WSV, maar ook de TKBN en Peddelpraat stellen voor deelname aan de door hun georganiseerde tochten op zoutwater in het algemeen het hebben van het diploma zeevaardigheid (ZV) of zeevaardigheid extra ZVE verplicht, terwijl de zeekanoafdeling van de Groninger Kano Vereniging (GKV) eigen criteria hanteert (zie onder en ook onder [kanoverenigingen](#)).

Peddelpraat organiseert jaarlijks ook een zeekamp en wil je eerst zien varen voor je mee mag.

reddingsoefeningen op het Paterswoldsemeer

Het is verstandig je te houden aan de eisen die de kano-organisaties stellen om de zee op te gaan. De zeekanogroep van de GKV hanteert voor het varen op zee een handige indeling in vier categorieën (A-D) aan de hand van iemands vaardigheden en conditie. Gecombineerd met de eisen voor ZV en ZVE ziet die indeling er uit als hieronder weergegeven. Ga na in welke categorie je thuis hoort en onderneem geen tochten die je capaciteit, vaardigheden en ervaring te boven gaan. Als je het plan hebt regelmatig per kano het Wad op te gaan, kun je het beste lid worden van een van de kanoverenigingen in Groningen of Friesland, die ook regelmatig op het Wad varen, waarbij de GKV de enige Nederlandse vereniging is die de strakke indeling A-D categorieën hanteert en de aspirant zeekanoërs opleidt tot zeekanoër en als je wilt tot tochtleider. De indeling in vaardigheden zoals de GKV zeekanogroep die hanteert, kan uitstekend als leidraad dienen om je eigen mogelijkheden te bepalen. De hier gepresenteerde indeling is meer in detail uitgewerkt dan bij de GKV:

Categorie A: Aspirant Zeekanoër

- Vlakwater kanoërs met minimaal 1 jaar kano-ervaring
- Actieve beheersing van de basistechnieken.
- Voorbereiden op de B-status door:
 - Ervaring op te doen met groot water en golven.
 - Regelmatig tochten varen om voldoende vaarconditie op te doen.
 - Oefenen van peddeltechnieken en basis stuurtechnieken.
 - Meedoen aan reddingsoefeningen.

Categorie B: Beginnend Zeekanoër (tussen [] de afwijkende ZV-criteria)

- Kent de reddingstechnieken
- Ervaring met groot water (IJsselmeer, Lauwersmeer, Sneekermeer, e.d.).
- Goede beheersing peddeltechnieken en basis-stuurtechnieken.
- Geen problemen met golven < 40cm. [ZV 0,5-1 m]
- Tochten t/m windsterkte 3Bf (evt stoten of toenemend tot 4Bf).
- Conditie voor tenminste 2 uur non-stop varen.
- In staat tochten tot ca 30 km te varen.
- Voor tochten WSV, TKBN en peddelpraat ca gelijkwaardig aan ZV-diploma NKB
- Vaargebieden: IJsselmeer, Waddenzee, Dollard; zie B-tochten in [Overzicht mogelijk kanotochten](#)
- Voorbereiden op de C-status door:
 - Oefenen hoge en lage steuntechnieken
 - Oefenen gevorderde stuurtechnieken
 - Opvoeren tempo en uithoudingsvermogen
 - Studie van navigatie, betekenis boeien, tochtvoorbereiding

Categorie C: Gevorderd Zeekanoër (tussen [] de afwijkende ZVE-criteria)

- Alles van B
- Actieve beheersing hoge en lage steuntechnieken [ZVE: scullen en rollen]
- Actieve beheersing gevorderde stuurtechnieken [ZVE: (branding)surfen]
- Tempo en uithoudingsvermogen
- In staat tot tochten van ca 40 km op het Wad; zie C-tochten in [Overzicht mogelijk kanotochten](#)
- In staat enige tijd tegen windkracht 5 Bf in te varen met golfslag < 60cm [ZVE: golven/branding 1-1,5 m].
- Inzicht in navigatie, bekend met betekenis boeien en andere tekens
- In staat een zeetocht goed voor te bereiden
- Kan zelfstandig een redding/sleep actie coördineren
- Kan zelf inschatten welke omstandigheden haalbaar zijn gegeven conditie en vaardigheden
- Kan door de branding van het strand af komen of aanlanden

- Voor tochten WSV, TKBN en peddelpraat ca gelijkwaardig aan ZVE-diploma
- Vaargebied: tochten Waddenzee, beschutte kustgebieden Europa en Groot Brittannië
- EHBO/kennis gewenst, maar niet verplicht [ZVE: kennis van EHBO]
- Actieve beheersing eskimoteren gewenst, maar niet verplicht [ZVE: zelfredding]
- Voorbereiding D-status
 - Oefenen eskimoteren, ook in zee en branding
 - Oefenen zelfredzaamheid (re-entry, scullen, e.d.)
 - Oefenen varen in hoge zee en ruwe branding
 - Gedegen studie tochtplanning, navigatie, e.d.
 - Studie materialen en boten
 - Opleiding tochtleiderschap
 - Opbouwen lange afstandsconditie
 - Veel zee/wadtochten varen, ook meerdaagse tochten

Categorie D: Ervaren Zeekanoër

- Alles van C
- Ruime zeekano-ervaring
- In staat enige tijd tegen windkracht 7 Bf in te varen met golfslag > 60cm
- Actieve beheersing eskimoteren
- Actieve beheersing re-entry en skullen, zelfredzaamheid in een ruwe zee
- Actieve beheersing (complexe) tochtplanning
- Actieve beheersing navigatie
- Landen en starten door een stevige Noordzee branding
- Tochten op volle zee en meerdaagse zeetochten tot ca.50 km/dag zie D-tochten Wad Hfdst 12
- Vaargebieden: onbeperkt

In principe geldt dat vanaf windkracht 6Bf wordt afgeraden om te varen, ook niet op groot vlakwater. Dat geldt in elk geval als er een waarschuwing voor de scheepvaart is gegeven.

Je moet over voldoende conditie en techniek beschikken om een geplande tocht te kunnen maken. Als regel moet je de dubbele afstand kunnen varen dan de geplande route lang is. Aangezien de meeste zeekano-tochten op het Wad al gauw 15 km zijn, houdt dat in de praktijk in dat je het kanoën tenminste 30 km moeten kunnen volhouden; bij een vaarsnelheid van 7km/uur is dat dus ca 4 uur. Een goede basistechniek peddelen, maar ook het beheersen van de stuurtechnieken is daarom belangrijk omdat je vaak te maken hebt met golven, stroming en wind, die veel energie vergen als je vaardigheden tekort schieten. Zonder een goede bootbeheersing en vaartechniek zul je moeite hebben snelheid en koers te houden en is de kans op omgaan groter dan bij voldoende beheersing en techniek. Ga dus niet lichtzinnig het Wad op.

Onder [literatuur](#) vind je de links naar een cursusboek waarin een aantal vaar- en stuurtechnieken zeer gedetailleerd worden beschreven. Omdat het cursusboek nogal omvangrijk is, kun je het cursusboek ook per hoofdstuk bekijken en eventueel downloaden.

Naarmate iemand langer vaart en ervaring opdoet, zal hij vaak met het toenemen van zijn vaardigheden zijn grenzen willen verleggen. De veiligste manier is dat te doen onder begeleiding van een ervaren kanoër die je stap voor stap onder steeds zwaardere omstandigheden en tijdens steeds zwaardere tochten op een veilige manier ervaring op kan laten doen. Tenzij je toevallig een bereidwillige ervaren kanoër bij de hand hebt, komt dit in de praktijk neer op het je aansluiten bij de zeekanosectie van een kanovereniging. In het Noorden heeft de GKV met ruim 60 zeekanoleden de grootste zeekanogroep in het Noorden. Doordat de zeekanogroep zo groot is, kunnen aspirantzeekanoërs begeleid de nodige zeekano-ervaring opdoen en meedoen aan de verschillende oefeningen en cursussen ter verbetering van de vaardigheden. Doordat de groep breed is, kan iedereen op zijn eigen niveau instromen en aan tochten meedoen. Oefen tenminste eenmaal per jaar in groepsverband de redding- en sleepoefeningen. Kanoverenigingen nemen deze oefeningen meestal tenminste eenmaal per jaar op in hun activiteitenprogramma.

Als je geen lid bent van een kanovereniging, vraag dan of je ook als niet-lid mee mag doen aan die oefeningen.

Veel verenigingen organiseren in de winter eskimoteercursussen in het zwembad, die vaak ook open staan voor niet-leden. Ook de landelijke organisaties organiseren dergelijke cursussen.

reddingactie op het IJsselmeer